

JU Zavičajni muzej Pljevlja
The Regional Museum Of Pljevlja
Trg 13. jul bb, 84210 Pljevlja,
muzejpv@t-com.me, <https://muzejpljevlja.com/>

broj 01 - 118
Pljevlja, 10.05.2022.god

CRNA GORA
OPŠTINA PLJEVLJA
Skupština Opštine
N/R Predsjedniku

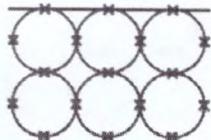
Pisarnica	Opština Pljevlja
Prinuditelj	10.05.2022
Odg. na komunikaciju	
jed.	
29-016/22-1311	

Poštovani,

U prilogu dostavljamo **Izvještaj o radu za 2021. godinu**, kao i **Odluku** o njegovom usvajanju donijetu na sjednici Savjeta JU Zavičajni muzej Pljevlja, održanoj 10.05.2022. godine.

S poštovanjem,

V.D. DIREKTORICA
Dejana Drobnjak
Dejana Drobnjak

JU Zavičajni muzej Pljevlja
The Regional Museum Of Pljevlja
Trg 13. jul bb, 84210 Pljevlja,
muzejpv@t-com.me, <https://muzejpljevlja.com/>

broj 01-116
Pljevlja, 10.05.2022.god

Na osnovu članova 12, 19 i 20. Statuta JU Zavičajni muzej Pljevlja, Savjet JU Zavičajni muzej Pljevlja donio je

ODLUKU

O usvajanju Izvještaja o radu JU Zavičajni muzej za 2021. godinu.

OBRAZLOŽENJE

Na sjednici održanoj 10.05.2022. godine, Savjet JU Zavičajni muzej Pljevlja raspravlja je o Izvještaju o radu JU Zavičajni muzej Pljevlja za 2021. godinu.

Nakon što je iscrpno upoznat sa Izvještajem, Savjet je pojedinačno raspravljao o svakoj tački iz dokumenta i dao određene smjernice koje se tiču daljeg rada JU Zavičajni muzej Pljevlja. Nakon detaljne rasprave o svakoj tački izvještaja o radu, Savjet je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

Pljevlja, 10.05.2022. godine

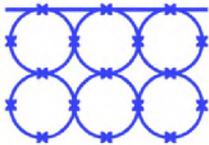
SAVJET JU ZAVIČAJNI MUZEJ PLJEVLJA

Predsjednica Savjeta

Vanja Sokić

Vanja Sokić

JU Zavičajni muzej Pljevlja

The Regional Museum Of Pljevlja

Trg 13. jul bb, 84210 Pljevlja,
muzejpv@t-com.me, <https://muzejpljevlja.com/>

Broj: 01 - 115

Pljevlja, 06.05.2022. god

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2021. GODINU

Muzeji i muzejska djelatnost svojim korijenom dosežu u duboku prošlost, do starih Grka i vjerovanja u Muze, kao boginje i zaštitnice poezije, umjetnosti, kulture i različitih duhovnih aktivnosti čovjeka. Vremenom su nastali muzeji kao ustanove u kojima se čuvaju, proučavaju i izlažu zbirke starina, umjetnina, prirodnih i tehničkih predmeta, kroz tematske ili hronološke prikaze. Istorijat muzeja vezuje se sa izraženom željom pojedinca za posjedovanjem, koja je vremenom prerastala u strast, i to naslednog karaktera, koja se opet istorijski transformisala u pasionirano kolekcionarstvo.

JU Zavičajni muzej Pljevlja je muzej kompleksnog tipa, čiji je osnivač Opština Pljevlja. Počeo je sa radom sredinom XX vijeka, tačnije od 1952. godine kada je prikupljen prvi muzejski materijal, tako da se upravo ove jeseni navršava sedam decenija njegovog postojanja. Muzejska djelatnost odvija se u skladu sa zakonom, pravilima, normativima i standardima u muzejskoj djelatnosti. Organizacija rada muzeja uređuju se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Cjelokupan rad Muzeja organizovan je kroz: Arheološko odjeljenje; Etnološko odjeljenje; Istorisko odjeljenje; Kulturno-istorijsko odjeljenje; Odjeljenje za pedagoški rad i Službu za opšte, pravne, administrativno-tehničke i finansijske poslove. Organizacionim odjeljenjima rukovode lica sa stečenim stručnim zvanjima, ustanovljenim od Ministarstva kulture, koje takođe dodjeljuje i stručna zvanja za tehnička lica koja obavljaju poslove i zadatke iz muzejske djelatnosti.

Djelatnost Muzeja obuhvata više segmenata: sakupljanje, čuvanje, istraživanje, zaštitu, sistematizaciju zbirki, prezentaciju i valorizaciju muzejskog materijala i muzejskih lokaliteta sa prostora opštine Pljevlja. Pored navedenih djelatnosti, Muzej obavlja i vlastitu izdavačku djelatnost. U zadnje tri decenije, Zavičajni muzej je organizovao i više sistematskih arheoloških istraživanja i iskopavanja, više sondažnih istraživanja, multidisciplinarno rekognosciranje pljevaljske opštine, veći broj parcijalnih istorijskih, kulturno-istorijskih i etnoloških istraživanja, organizovao petnaest naučnih skupova, najčešće vezanih za kulturno-istorijsku prošlost pljevaljskog kraja, na kojima je učestvovao značajan broj istaknutih naučnih radnika iz Crne Gore i zemalja u okruženju, čiji su radovi publikovani u Glasniku Zavičajnog muzeja.

Podaci o Zavičajnom muzeju mogu se naći na veb sajtu: <http://muzejpljevlja.com/>

UVOD

Zavičajni muzej Pljevlja je dvanaest godina funkcionsao bez smještajnog prostora, što je uslovilo brojne poteškoće u njegovom radu, a nedostatak izložbenog prostora za sprovođenje prezentacije bio je najočigledniji problem u ostvarenju pedagoške i didaktičke funkcije Muzeja. Činjenica da Muzej posjeduje izuzetno vrijedan fundus, bila je vodilja da se po povratku u renovirani prostor Doma kulture, što prije pristupi osmišljavanju i realizaciji stalne muzejske postavke, kojom bi se upravo uspostavila trajna pedagoška i didaktička funkcija i postigla kompletnost ustanove u pogledu sprovođenja muzejske djelatnosti. Iz tog razloga, tokom 2021. godina aktivnost Zavičajnog muzeja Pljevlja, u najvećoj mjeri, bila je podređena organizovanju nove trajne arheološke postavke i aktivnostima posvećenim njenoj pripremi, obzirom da su planirani sadržaj i osmišljeni dizajn, zahtijevali adaptaciju cjelokupnog muzejskog izložbenog prostora. Implementacija atraktivnog idejnog rješenja je početkom novembra mjeseca 2021. godine privredna kraju, tako da je zvanično otvaranje ove inovativne i veoma moderne postavke upriličeno povodom svečanog obilježavanja dana Opštine Pljevlja.

Organizacija izložbenih aktivnosti i pratećih programa u 2021. godini bila je uslovljena razvojem epidemiološke situacije u zemlji i cijelom svijetu. Pedagoško-didaktička funkcija Muzeja tokom čitave protekle godini bila je podređena važećim zdravstvenim epidemiološkim mjerama i ograničenjima, izazvanim korona virusom Covid 19. U skladu sa usvojenim odlukama i preporukama zdravstvenog koordinacionog tijela, prvo bitno je bilo zabranjeno organizovanje izložbi, a potom su posjete muzejima ograničene po pitanju broja posjetilaca, uz održavanje propisane distance i obavezno nošenje maski na licu. U takvim okolnostima, Muzej je ipak uspijevaо da realizuje izložbene aktivnosti, na način što je pored konvencionalnog vida izlaganja postavke u novim prostorijama Muzeja, organizovao otvaranje izložbi u virtuelnoj formi, što je uslovilo da se lako prilagodi novim izazovima u muzejskoj djelatnosti, u kontekstu tekuće pandemije. Kontrolom broja posjetilaca u muzejskom prostoru, intenzivnjim održavanjem higijene prostorija i dezinfekcijom, kao i odgovornim pristupom muzejskog osoblja u kontaktu sa posjetiocima, trudili smo se da Muzej i aktivnosti koje organizuje ova institucija učinimo sigurnim u pogledu sprečavanja mogućnosti prenošenja virusa.

Očuvanje i zaštita izuzetno vrijednog muzejskog fundusa, kontinuirano zahtijeva posebnu odgovornost, kako bi se trajno sačuvao za buduće generacije. U pogledu valorizacije arheološkog antičkog lokaliteta Municipiuma S i u cilju nastavka sprovođenja arheoloških istraživanja od strane Centra za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, Muzej je Opštini Pljevlja uputio predlog da se pokrene postupak eksproprijacije dijela zemljišta u Kominima, ispod kojeg leže temelji brojnih rimskih građevina iz starog antičkog perioda. Na inicijativu Muzeja stručnjaci sa Univerziteta iz Brna sproveli su geomagnetsko snimanje na širem prostoru lokaliteta kojim su tačno mapirani ostaci građevina. Zahvaljujući ovim rezultatima, arheološka istraživanja bi se mogla izvoditi na dijelu lokaliteta koji je tačno preciziran, što je dobar preduslov za nastavak iskopavanja, a time bi se postigla postepena prezentacija lokaliteta Municipijuma S i njegova potpunija turistička valorizacija.

Otvaranjem moderne trajne arheološke postavke, Muzej je pružio značajnu dopunu i atraktivnost u pogledu razvoja kulturnog turizma Pljevalja. Izložba „Putevima Homo sapiensa“,

u kontinuitetu, od početne ideje do krajnje realizacije, pobrala je pozitivne reakcije svih saradnika i ljudi koji su bili upućeni u proces njene pripreme. Iste su reakcije i samih posjetilaca, od prvog dana otvaranja izložbe, koji su fascinirani da u Pljevljima mogu vidjeti nešto ovako autentično, što parira svjetskim standardima, a ujedno na jedinstven način pruža mogućnost spoznaje o dalekoj prošlosti pljevaljskog kraja.

REDOVNA DJELATNOST

Redovna muzejska djelatnost odvijala se u skladu sa Zakonom o muzejskoj djelatnosti i Pravilnikom o zaštiti muzejskog materijala i muzejske dokumentacije. Muzeji su prvenstveno dužni i u obavezi da sprovedu preventivnu i trajnu zaštitu muzejskog materijala, predmeta i muzejske dokumentacije. Preventivna zaštita obuhvata obezbjeđivanje optimalnih mikroklimatskih i svjetlosnih uslova, uništavanje štetočina, kontrolu pristupa osoblja i korisnika, zaštitu od djelovanja štetnih materija i ostale preventivne postupke, a sprovodi se u prostoru za cuvanje i izlaganje. Trajna zaštita muzejskog materijala se sporovodi primjenom konzervatorsko-restauratorskih mjera u skladu sa pravilima konzervatorske struke. Kao obavezna mjeru zaštite ubraja se i fotografisanje svakog muzejskog predmeta i mikrofilmovanje inventarskih knjiga.

Svjesni obaveze sproveđenja svih zaštitnih mjera, zaposleni u Muzeju naročitu pažnju posvećuju održavanju optimalnih mikroklimatskih uslova za čuvanje i zaštitu muzejskog materijala, koji su propisani Pravilnikom o bližim uslovima za obavljanje muzejske djelatnosti. Prostor u kojem je smješten muzejski materijal redovno se obilazi i evidentiraju se vrijednosti bitnih parametara. U depou su obezbijeđeni neophodni aparati za regulisanje vlažnosti i održavanje propisanih optimalnih uslova, te je postignuta standardizacija za očuvanje raznovrsnog muzejskog materijala – tekstila, vune, drveta, metala, papira, što je i zakonska obaveza Muzeja. Na taj način kontinuirano se prati sveukupno stanje predmeta iz arheološke, istorijske, umjetničke i naročito etnografske zbirke. Uz primjenu propisanih mjera i aktivnosti, sprovodi se odgovarajuća stručna obrada materijala, identifikacija, inventarizacija i prezentacija kulturne baštine, kako bi se postigla zaštita i sačuvala osobenost njegove postojanosti i sveukupni značaj.

Mali tim muzeskog stručnog osoblja radio je na osmišljavanju kompletne stalne postavke koja podrazumijeva širi odabir, obradu i analizu stanja materijala, iznalaženje najboljeg idejnog rješenja za izlaganje materijala, planiranje i sproveđenje do najsitnijih detalja svih pojedinosti, tekstova, legendi, signatura, što je iziskivalo dosta vremena. Vodilo se računa o estetskom izgledu, iskorišćenosti i usklađenosti prostora, o svjetlosnim efektima u vitrinama i banerima, o podnim ilustracijama koje prate zidne odrednice, kao i o mnogim drugim detaljima koje su zaposleni u muzeju samostalno realizovali, bez dodatnog angažovanja arhitekte, grafičkog dizajnera ili drugih stručnih lica za uređenje enterijera. Kombinovanjem različitih vizuelnih senzacije i različitih elektronskih mogućnosti, kreirano je moderno idejno rješenje za arheološku postavku, čime su se stekli uslovi da Muzej krajem 2021. godine dobije zasigurno najmoderniju arheološku postavku u Crnoj Gori, što je i potvrđeno sa višeg nivoa, dodjeljivanjem nagrade od strane Muzejskog društva Crne Gore.

U drugom galerijskom izložbenom prostoru muzeja, tokom 2021. godine trajala je izložbena postavka posvećena spomen-obilježjima i tekovinama Drugog svjetskog rata. Postavka je u aprilu mjesecu tematski dopunjena organizovanom spomen-sobom, koja je tematski posvećena 80-ogodišnjici aprilskega rata i njegovoj prvoj žrtvi iz pljevaljskog kraja, poručniku Božidaru Žugiću, čime je cijelokupna izložba dobila novu konotaciju. Izložbenom postavkom kontinuirano se odvijala pedagoško-didaktička muzejska djelatnost i tokom većeg dijela godine je ostvarena značajna posjećenost i intenzivna saradnja sa školama i srodnim institucijama.

Muzej je uporedo sa radovima na arheološkoj stalnoj postavci pripremao i izložbu posvećenu Tanasiju Pejatoviću i 120 godina postojanja Gimnazije u Pljevljima. Na izložbi su predstavljeni radovi iz zaostavštine Tanasija Pejatovića, koju je porodica Pejatović ustupila Zavičajnom muzeju. Posjetiocima su se mogli upoznati sa crtežima, rukopisnim zapisima, primjercima ručno ilustrovanog satiričnog lista „Tipar“, osmišljenog od strane braće Pejatović, Tanasija i Rista (i rođaka im Stevana Samardžića), potom sa umjetničkim radovima i slikarskim djelima, porodičnim fotografijama i muzičkim instrumentima koje su koristili. U saradnji sa Gimnazijom, izložba je upotpunjena dokumentima, godišnjacima, priznanjima za uspješan dugogodišnji rad, fotografijama profesora iz perioda 70-ih i 80-ih godina, kao i crtežima i literarnim radovima učenika. Cijelokupni izloženi materijal, kompletiran uz priču o istorijatu Gimnazije i prošlosti Pljevalja u periodu dvovlašća, između dva vijeka, pružao je posjetiocima sliku o političkim i kulturnim prilikama u ovom kraju i čovjeku koji je zaslužan za prosvjetni i kulturni napredak Pljevalja.

Muzej već kontinuirano održava dobru saradnju sa Turističkom organizacijom Pljevlja, koja je i tokom 2021. godine bila na visokom nivou u pogledu razvoja kulturnog turizma u našem kraju, a ostvarena je i saradnja sa gradskim nevladinim i drugim kulturnim udruženjima i organizacijama (NVO Eko-tim, KUD Volođa, Srpski kulturni centar „Patrijarh Varnava“, Gradska tamburaska orkestar i dr). Tokom 2021. godine u više navrata odvijala se saradnja Muzeja sa RTCG i RTPV, čime je ostvarena medijska promocija kulturne baštine Pljevalja, a emitovane emisije postavljane su i na veb-sajt Muzeja. Kao institucija koja baštini multikulturalnu tradiciju pljevaljskog kraja, stručno osoblje Muzeja u više navrata je pružalo usluge vodiča prilikom inostranih posjeta kulturno-istorijskim spomenicima Pljevalja.

Pored redovnih djelatnosti koje obavlja, potrebno je navesti da se Muzej od povratka u prostorije Doma kulture i početka rada u njemu, suočio sa zatečenim pratećim tehničkim problemima, koji su bili izraženi naročito tokom prošle godine. Odnosili su se prvenstveno na prokišnjavanje prostorija duž zastaknjenog kancelarijskog dijela, što je predstavljalo veliki rizik, kako za kancelariski tako i za muzejski materijal. To je prouzrokovalo oštećenje plafonskih i zidnih površina, naročito u dvijema kancelarijama, kao i podnog parketa i dijelova namještaja. Potrebno će biti da se narušen izgled ovih prostorija što prije uredi, naročito iz razloga što se vjeruje da je nakon sanacije krovne konstrukcije, sprovedene tokom ljeta i ugradnje grijajuća u olucima, otklonjena mogućnost ponovnog prokišnjavanja.

Drugi izražen problem tehničke prirode je grijanje muzejskog, naročito kancelarijskog prostora, u zimskom periodu. Zadnjih mjeseci 2021. godine izvjesno vrijeme je posvećeno toj problematici, kako bi se našlo rješenje za prevazilaženje postojećeg problema. Zbog niske

jutarnje temperature, koja usled hladnih radijatora, staklenih površina i visokih plafona, u kancelarijama, tokom zimskih mjeseci, bude svega od 8-10 stepeni, prinuđeni smo da obezbijedimo grejna tijela na struju, što i nije najbolje rješenje, jer se temperaturni optimum za boravak u prostorijama postigne tek oko 11 - 12 časova. Nakon obraćanja nadležnim u preduzeću "Grijanje" DOO, ustanovljeno je da problem tehničke prirode u samom sistemu grijanja u Domu kulture. Angažovanjem rukovodioca Centra za kulturu, u čijoj je nadležnosti razvodni sistem grijanja za objekat, utvrđen je mogući problem, koji je planirano da se tokom ljeta otkloni. Nadamo se da će ti sprovedeni radovi u mnogome uticati na uspostavljanje optimalnih uslova u prostorijama muzeja i svakako na smanjenje potrošnje električne energije, koja je zbog ugrađenog maksigrafa na mjernom brojilu (nedavno ustanovljenog) izuzetno visoka, što dodatno predstavlja problem tehničke prirode, koji je potrebno razmotriti od strane nadležnih stručnih organa.

FORMIRANJE STALNE MUZEJSKE POSTAVKE

Muzej je, sredinom novembra 2019. godine, otvaranjem arheološke izložbe posvećene rimskom Municipiju S', obilježio povratak u renovirane prostorije Doma kulture. Već od marta mjeseca, naredne godina pristupilo se kompleksnom poslu, osmišljavanju stalne muzejske postavke, što je predstavljalo zahtjevan poduhvat jer je trebalo na najbolji mogući način prikazati Zavičajni muzej Pljevlja sa cijelokupnim svojim fundusom. I prije preseljenja bio je osmišljen jedan koncept postavke, ali on nije bio izvodljiv u samom izložbenom prostoru, koji je u našoj imaginarnoj predstavi izgledao mnogo veći, nego što je u stvarnosti.

Zbog toga se odustalo od mogućnosti da se izloži materijal svih organizacijskih odjeljenja muzeja. Odlučeno je da se pristupi organizovanju trajne postavke na kojoj bi, po prvi put široj javnosti bio predstavljen reprezentativni dio arheološke muzejske zbirke, koji ukazuje na različite vremenske epohe, izdvojene po evolucionim periodama ljudskog razvoja, od praistorije do antičkog doba. Ovaj materijal dokazuje kontinuitet postojanja života na prostoru današnjih Pljevalja, od najstarijih ostataka životinja, pronađenih na lokalitetu pećine Trlica, iz perioda pleistocena, od prije 1,8 - 1,4 milion godina, preko paleolitskih nalaza i tragova prisustva pračovjeka neandertalca, u pećinama gornjeg toka rijeke Čehotine, a datiraju od prije 50.000 godina. Nalazi iz neolitskog naselja, od prije 6.000 godina, otkriveni su u Doganjama na području površinskog kopa Rudnika uglja. Dokaz su ljudskog civilizacijskog napredovanja, kada je čovjek kao svjesno biće, ovladao novim stilovima života i privređivanja i formirao stalna naselja, čime postaje manje zavistan od prirodnih uslova. Razdoblje gvozdenog doba prikazano je kroz metalni arheološki materijal, pronađen u tumulima na širem prostoru Pljevalja, u Gotovuši, Borovici, Otilovićima, Doganjima. Pokazatelj je višeg društvenog razvoja, kada je čovjek savladao topljenje rude i dobijanje metala od kojeg izrađuje oružja (sječiva, kopla). Mijenjaju se društveni odnosi koji upućuju na sukobe i ratovanja, usled kojih dolazi do osvajanja i širenja teritorija, kretanja naroda, a time i do kulturnih miješanja. Poslednjim segmentom izložbe predstavljen je antički period, od I - IV vijeka nove ere, kada su ove oblasti bile u sastavu rimske provincije Dalmacije. Brojni arheološki nalazi

pronađeni u nekropolama lokaliteta Municipijuma S, dokaz su visokog civilizacijskog nivoa tog vremena. Razvoj različitih vidova zanatstva uslovio je razmjenu i trgovinu, a time i izdizanje viših društvenih slojeva. Dokaz za to su bogati grobni nalazi, među kojima je najvrijednija svakako kominska diatreta, po kojoj su Pljevlja prepoznatljiva, naročito u naučnim krugovima širom svijeta.

Ova kompleksna priča o razvoju čovjeka na području Pljevalja, predstavljena je na izložbenoj postavci pod nazivom "Putevima Homo sapiensa". Pored navedenog arheološkog materijala, koji je izložen u pojedinačno osvijetljenim staklenim vitrinama, izložbena postavka je upotpunjena, propratnim tekstovima i izuzetnim ilustracijama sa segmentima života iz različitih razvojnih perioda (koji su autorska djela akademskog slikara Aleksandra Ostojića), a postavljeni su na velikim svjetlećim banerima. Sa njima je na jedan atraktivan način približena cjelokupna priča izložbene postavke, naročito našim najmlađim posjetiocima. Postavljeni su i monitori na kojima se emituju kraći filmovi o arheološkim radovima na lokalitetima, kao i kjuar-kodovi sa audio snimcima za očitavanje, putem telefona, koje je muzej obezbijedio u ponudi za obilazak izložbe. Na tablet-uređajima instalirani su prevodi tekstualnih objašnjenja, na više svjetskih jezika, zbog potrebe informisanosti inostranih turista. Urađen je hologramski prikaz diatrete, kako bi se na taj način predstavilo jedno od najvrijednijih kulturnih dobara Crne Gore, koje se nalazi upravo u Zavičajnom muzeju. Zbog nedostatka adekvatnih fizičko-tehničkih uslova zaštite, Muzej nije u prilici da je javno izloži.

Priprema ovakve izložbe zahtijevala je velike napore. Mala grupa zaposlenih, kojih je inače u muzeju ukupno šest, pojedinačno je iznosila ideje, zamisli i predloge što je doprinijelo da se njihovim kombinovanjem nađe najbolje moguće rješenje. Prvobitno smo krenuli od skromnih zamisli i ideja, koja su se vremenom širila i unapređivale, tako da smo bez angažovanja stručnih dizajnera i arhitekti, zahvaljujući umjeću muzejskog tehničara kao poznavaoца računarskih programa, osmisili uređenje prostora i njegov izgled prvo dobili u kompjuterskom prikazu, koji je potom i fizički realizovan. Neophodna podršku i finansijska sredstva za izvođenje radova Muzej je dobio od osnivača, Opštine Pljevlja.

Uređenje izložbenog prostora odvijalo se u proteklih godinu i po dana, upravo u vrijeme epidemije izazvane korona virusom Covid 19, što je u znatnoj mjeri uticalo na sporiji tok radova, ali smo uz poštovanje epidemiloških mjera, uspijevali da sprovodimo dobru koordinaciju poslova, uz manje korigovanje uslova rada. Planirano je da trajna postavka "Putevima Homo sapiensa", bude interesantna kako profesionalcima, tako i turistima, a naročito najmlađim posjetiocima. Trenutno ovo je najsavremenija muzejska postavka u Crnoj Gori, kojom je Zavičajni muzej Pljevlja učinio bogatijom kulturnu ponudu grada.

Pred samo otvaranje postavke, upriličen je performans udruge "Krapinski neandertalci - pleme špiljskog medvjeda", koja je u sklopu delegacije iz Krapine, gostovala povodom dana Opštine Pljevlja. Uz kostimiranu predstavu prikazali su segment života praistorijskog čovjeka, čiji su stariji tragovi postojanja pronađeni u Krapini. Upavo istorijski evolucijski razvoj čovjeka, od tipa neandertalca, bio je spona performansa sa početnim segmentom postavke "Putevima Homo sapoensa" i prikazom praistorijskog razdoblja.

IZLOŽBENE DJELATNOSTI

Tokom 2021. godine u galerijskom prostoru Zavičajnog muzeja Pljevlja bile su zastupljene dvije izložbene postavke koje su realizovane od strane muzeja iz fonda Istoriskog odjeljenja.

„Memorijal NOB-a kroz spomen-obilježja i militarije“

Izložba pod nazivom „Memorijal NOB-a kroz spomen-obilježja i militarije“ usklađena je sa obilježavanja osamdesetogodišnjice početka narodnooslobodilačke borbe u Drugom svjetskom ratu. Antifašizam, koji je iskazan u godinama rata, bio je temelj poslijeratnih civilizacijskih tokova, na kojima je građen politički i kulturni sistem društva. Njegova promocija se ogledala kroz obrazovanje i umjetnost, kroz skulpturalno i spomeničko stvaralaštvo. Upravo je umjetnost bila u službi naroda i revolucije, sa realističnom formom izraza i sa težnjom za što jasnijim prikazom glavnih aktera rata.

Spomenici NOB-a isticali su, pa čak i nametali, snažnu i svrhovitu društvenu tendenciju. Postali su inicijalne tačke jednog prostora i simboli jednog vremena. Kroz predstavljene motive rekonstruisali su istorijske događaje, pa pored istorijsko-memorijalnog značaja, imaju i arhitektonske i umjetničke vrijednosti. Njihova produkcija motivisana je željom za vidljivim označavanjem lokaliteta, koji nisu izmišljeni, već su to autentična mjesta masovnih stradanja, mjesta sjećanja i jakih emotivnih naboja. Dominantna arhitektonska ostvarenja pružaju snažan doživljaj spomeničkog izraza kao simbola slobode, kao i sva ostala spomen-obilježja, koja ističu memorijalnu poruku, podsjećajući na velika ljudska stradanja tokom narodno-oslobodilačkog rata. Podignuta su u znak zahvalnosti i u slavu boraca koji su svojim životima platili cijenu slobode i izgradili temelje antifašizma.

Na postavci je predstavljeno ukupno sedamdeset spomen-obilježja koji se nalaze na teritoriji pljevaljske opštine i zasluzuju višeslojnu valorizaciju i kompleksniju prezentaciju. Ovom izložbom, pojedinačno je istaknut kraći istorijat koji je, šezdesetih godina, inicirao podizanje spomen-obilježja na određenom lokalitetu, dok je kroz fotografije predočeno stanje u kojem se oni sada nalaze.

Kao institucija koja prikuplja, istražuje, čuva i prezentuje javnosti svjedočanstva ljudske prošlosti, Muzej je predmetima iz svoje Istoriske zbirke upotpunio prikaz spomen-obilježja. Ovo je prvi put, da se istorijski materijal Zavičajnog muzeja predstavlja široj javnosti. Posjetiocu su imali priliku da vide dio zbirke oružja i vojne opreme, odlikovanja i ličnih predmeta istaknutih narodnih heroja, kao i predmete poginulih boraca, koji su pronađeni prilikom izmještanja njihovih grobnih ostataka iz masovnih grobnica sa Čitluka, Zlodola, iz Ševeri i dvorišta Gimnazije, u spomen-kosturnicu Memorijalnog centra, na Stražici. Prikazani su i originalni primjerici Pljevaljskog vesnika, malih nedjeljnih informativnih novina, štampanih pod tutorstvom italijanskih vlasti, za vrijeme njihove okupacije, tokom Drugog svjetskog rata, gdje su objavljivani izvješaji i naredbe italijanske komande, antikomunistička propaganda i članci o lokalnim prilikama. Izložba je dopunjena i vojnom opremom i oružjem, koje je pripadalo borcima V sandžačke narodnooslobodilačke udarne brigade, koja je od osnivanja, 21. avgusta 1944. godine, dala značajan doprinos u borbama za konačno oslobođenje od fašističkih

okupatora, zbog čega je i odlikovana ordenom Zasluga za narod. Izloženo oružje pripadalo je zbirci spomen-sobe, posvećene V sandžačkoj udarnoj brigadi, koja je ranije bila organizovana u jednom od objekata vojne kasarne "Vladimira Kneževića-Volođe" u Pljevljima.

Kontrolom broja posjetilaca u muzejskom prostoru, pojačanim održavanjem higijene prostorija i odgovornim pristupom muzejskog osoblja u kontaktima, posjetiocima je omogućen siguran ambijent u koji su mogli bez bojazni posjetiti izložbu. Posjećenost je bila izuzetno velika, kako pojedinaca tako i grupnih đačkih posjeta iz gradskih i seoskih škola. Organizovana je i radionaca sa školskom djecom, na kojoj su objedinjene predmetne nastavne teme koje su likovno ilustrovane u izložbenom prostoru. Primjeri teškog oružja kao i improvizovani bunker, upravo su najviše bili interesantni najmlađim posjetiocima, dok su stariji evocirali sjećanja na ratna dešavanja ili priče o njima.

Zbog ustupanja galerijskog prostora za različita kulturna dešavanja u gradu, postavka je više puta sklanjana i ponovo vraćana. Sa prekidima, je trajala do novembra mjeseca, zbog simbolike obilježavanj 80 godina od fašističke okupacije i početka narodno oslobođilačkog rata na našem prostoru.

„Pijetet poručniku Božidaru Žugiću i sjećanja na aprilski rat“

U Zavičajnom muzeju Pljevlja organizovana je i izložbena postavka posvećena početcima aprilskega rata 1941. godine, kojom se ujedno odao pijetet poručniku Božidaru Žugiću, koji je odrastao u Pljevljima. Kao oficir kraljevske Vojske Jugoslavije, našao se u redovima pograničnog puka i herojskim patriotskim podvigom, svjesno se samožrtvovao za odbranu otadžbine i vojničke, oficirske časti.

Korjeni ratnih dešavanja u Evropi sežu znatno prije aprilskega rata u Jugoslaviji, tačnije od Hitlerove aneksije Austrije - 1938. godine, potom okupacije Češke - 1939., napadom na Francusku, na zemlje Beneluksa i Rusiju - 1940. godine i od formiranjem Trojnog pakta, iste godine, kojem je u martu 1941. godine, odlukom Vlade, pristupila i Kraljevina Jugoslavija. Upravo je to bio čin koji su patriotske snage protumačile kao izdaju, zbog čega je izvršen državni udar i srušena vlada. Pokušaji nove vlade da diplomatskim putem uvjeri Hitlera u neutralnost Jugoslavije bio je bezuspješan. Upravo zbog dešavanja u Jugoslaviji, Hitler je morao da odloži napad na Rusiju, zbog čega je naredio nemilosrdnu operaciju, nazvanu "Strašni sud" u kojoj je, u ranu zoru 6. aprila 1941. godine bombardovan Beograd i Jugoslavija. Usledio je prodor nacističkih snaga sa svih strana. Malobrojna i slabo organizovana Jugoslovenska vojska bila je na udaru jakih oklopnih jedinica Njemačke i njениh saveznica. Upravo tada, poručnik Božidar Žugić našao se u redovima Desetog posadnog inžinjerijskog puka koji je bio raspoređen duž granice sa Mađarskom. U naređenom povlačenju, snage puka su bile presjećene udruženim jakim mađarskim i njemačkim snagama. Na njihov bezuslovni zahjev na predaju, komandant puka je odmah pristupio, čemu se suprotstavio poručnik Žugić, smatrujući da se tako ne brani otadžbina. Pištoljem je upucao prvo mađarskog, pa svog komandanta nakon čega je pokošen rafalima i pregažen tenkom. Bilo je zabranjeno da se njegovo tijelo sahrani uz ostalih šesnaest poginulih vojnika. Naknadno su ga sahranili mještani sela Gližane, gdje se ovaj sukob i dogodio, i kao istaknutom heroju i rodoljubu, podigli su mu spomenik za nezaborav jednog ovakvog čina koji je rijedak u istoriji.

Kao istorijska činjenica, koja je zapala u zaborav, smatralo se korisnim skloniti prašinu sa ovakvih herojskih djela i prirediti izložbenu postavku. Kroz istorijat, fotografije i biste poručnika Božidara Žugića, trebalo je podsjetiti javnost na njegovo junaštvo i oficirsku čast, o kojoj je tada pisao i njemački feldmaršal, kao najvećem moralnom činu. Na postavci je prikazivan i dokumentarni film o Božidaru Žugiću, koji je sadržao kazivanja više sagovornika koji su sa različitih aspekata, kroz dokumente i argumente, približili lik i djelo ovog moralnog jugoslovenskog oficira. Božidar, koji je rođen 1916. godine pod Durmitorom, a odrastao u Pljevljima, nakon Vojne akademije, ostao je dosledan naslednik svog idola iz mladosti, Baja Pivljanina, kome je još kao maturant posvetio pjesmu. Visok i naočit, krasio je izloge fotografskih radnji tog vremena, a sada se njegove fotografije nalaze u katalozima istaknutih ličnosti jednog istorijskog perioda. Oficirska sablja koju je dobio, čuva se u Istoriskom muzeju u Beogradu, kao sjedočanstvo oficirske časti, koja je odbranjena samožrtvovanjem. Sjećanja na Božidara Žugića u Pljevljima čuvaju dvije spomen-biste, jedna u gradskom parku kod pošte, a druga na lijevoj obali rijeke Tare, u blizini mosta, koja svojom postojanošću, skrene pažnju svakog prolaznika. Jedna od pljevaljskih gradskih ulica, na Gukama, nosi ime ovog istaknutog heroja. Upravo su se kroz ovu izložbu naši, naročito najmlađi, posjetioci upoznali sa likom i djelom jednog oficira za čije su ime mogli čuti samo kroz postojanje spomen-obilježja.

Izložba posvećena Tanasiju Pejatoviću i 120 godina od postojanja Gimnazije u Pljevljima

U novembru 2021. godine navršilo se sto dvadeset godina od osnivanja Gimnazije u Pljevljima, koja nosi ime Tanasija Pejatovića, prvog direktora ove institucije i najzaslužnijeg za njeno osnivanje. Tim povodom, Zavičajni muzej organizovao je izložbu posvećenu upravo Tanasiju, koji je ostavio dubok trag u razvoju nauke i kulture u pljevaljskom kraju, na prelazu devetnaestog i dvadesetog vijeka.

Tanasije je rođen 1875. godine, u Pljevljima, gdje je završio osnovnu školu i od malih nogu pokazivao živa interesovanja i višestruke talente. Na predlog crkveno-školskih autoriteta, školovanje nastavlja u Prvoj nižoj gimnaziji u Beogradu, zatim i u Višoj beogradskoj gimnaziji, kao prvi Pljevljak koji se školovao u ovoj instituciji. Studirao je na Velikoj školi, istorijsko-geografski odsjek, gdje je diplomirao u redovnom roku, 1899. godine. Vremenom je izrastao u jednog od najdarovitijih saradnika poznatog naučnika dr Jovana Cvijića. Osim kapitalne studije "Srednje Polimlje i Potarje u Novopazarskom sandžaku (antropogeografska ispitivanja)" (1902), Pejatović je objavio ili pripremio za objavlјivanje brojne radove koji se odnose na pljevaljski kraj i njegovu okolinu. Stečeni naučni autoritet i poznanstva koja je izgradila u Beogradu u toku školovanja iskoristio je kako bi, sa svojim saradnicima, i uz svesrdnu pomoć mutesarifa pljevaljskog Sandžaka Sulejmana-haki Paše, realizovao ideju o osnivanju Gimnazije, koju nakon niza preduzetih aktivnosti, Kraljevina Srbije osniva u Pljevljima 1901. godine.

Na izložbi su prezentovani predmeti, dokumenta, rukopisni zapisi, reprezentativne stranice humoristično-satiričnog lista „Tipar“, likovni radovi Tanasija i umjetnička djela brata mu Rista, istaknutog kulturno radnika i umjetnika, kao i fotografije koje je porodica Pejatović ostavila Zavičajnom muzeju. Na kompleksan način osvijetljen je društveni kontekst izrastanja gradske inteligencije sa početka XX vijeka, školovanje, karijere i životni putevi njenih istaknutih predstavnika, kao i ukupan društveni ambijent Pljevalja toga doba, iz perioda dvovlašća.

PRIKUPLJANJE NOVIH MUZEALIJA I ISTORIJSKIH PODATAKA

Prikupljanjem novih predmeta i materijala putem otkupa i poklona darodavaca obogaćuju se zbirke Muzeja. To je od izuzetnog značaja zbog činjenice da su predmeti vremenom izloženi različitim uticajima i skloni potpunom uništenju ili propadanju usled kojeg prestaju ispunjavati kriterijume muzejskog eksponata. Tokom protekle godine Muzej je došao do starina koje potiču sa ovih prostora, što njihov značaj čini još većim, jer upućuju na istorijat lokaliteta sa koga potiču i pružaju značajni podatke za dalja naučna istraživanja i saznanja o ovom kraju. Pojedini primjeri prikupljenih predmeta, zbog izuzetnosti, zasluženo su našli svoje mjesto upravo kao eksponati na trajnoj arheološkoj postavci. I u narednom periodu Muzej je planirao da značajnije upotpuni muzejske zbirke, a po mogućnosti i formira nove, sa posebnim fokusom na nedostajuće elemente pokućstva karakteristične za ukupan gradski i seoski život u našem kraju.

Prikupljena je arhivska građa i fotografije za izradu Monografije spomeničkog nasljeđa iz perioda NOB-a, koja obuhvata kako istorijske i biografske podatke, tako i statističke podatke za obrazovne institucije, škole koje nose imena istaknutih boraca ovoga kraja, čije se biste nalaze u holovima ili školskim dvorištima. Nastaviće se i sa radom na sistematizaciji i digitalizaciji postojećeg obimnog fonda fotografija i arhivske građe, kako bi bio pristupačniji i dostupniji za obradu i korišćenje.

ZAŠTITA KAMENIH NADGROBNIH SPOMENIKA NA LOKALITETU MUNICIPIJUM S'

Arheološka istraživanja na lokalitetu Municipijuma S', koja su pokrenuta sredinom šezdesetih godina trajala su do 1975. godine. Zavičajni muzej Pljevlja je u saradanji sa Filozofskim fakultetom u Beogradu i Zavodom za zaštitu spomenika kulture Crne Gore, sproveo istraživanje dvije velike nekropole ovog grada – starija nekropola sa 390 grobova spaljenih pokojnika i mlađa nekropola sa 295 grobova, dijelom spaljenih i dijelom inhumiranih pokojnika.

Potreba da se grob obilježi nadgrobnim spomenikom nastala je iz prirodne želje ljudi da njihovom fizičkom smrću ne nestane svaki trag o njima i da daleka pokoljenja pamte njihovo postojanje. Nadgrobni spomenik načinjen od kamena, kao postojanog materijala, obilježavan je likovnim i pisanim znacima koji su nosili određenu poruku. Proučavanjem natpisa i dekoracije na pronađenim kamenim spomenicima moguće je u mnogo čemu rekonstruisati svakodnevni život grada. Neki od nadgrobnih spomenika predstavljaju vrhunac rimske provincijske umjetnosti, a sa ostacima grobnica, imaju značajan potencijal za atraktivnu prezentaciju. Projektom iz 2007. godine, bilo je predviđeno da se dio kamenih nadgrobnih spomenika, odnosno, dvije postojeće grobnice i dvadeset odabralih spomenika, izmjeste u prostor parka pljevaljske Milet bašte kako bi dobili novu ulogu - ulogu arheološkog parka, ali do njegove realizacije nije došlo. Zbog izmijenjenih okolnosti, sada je u opticaju više potencijalnih lokaliteta u gradu za prezentaciju nadgrobnih spomenika, koji bi mogli da se uklope i sa fontanom, oblika diatrete, čime bi se dobila jedna antička ambijentalna cjelina.

Da bi se zaštitili od uticaja atmosferilija i propadanja, veći broj spomenika je u predhodnoj godini izmješten sa terena i smješten u baraku, koja je svojina Zavičajnog muzeja, a nalazi se na lokalitetu nekadašnjih nekropola Municipijuma S'. Na ovaj način spomenici su zaštićeni od spoljašnjeg uticaja. Međutim, zubom vremena oštećena je krovna konstrukcija na baraci i usled snijega i leda počela je da prokišnjava. Kako bi se spriječilo veće propadanje barake i samog materijala koji je u njoj smješten, krajem 2021. godine nabavljen je materijal kako bi se sanirala oštećenja i uradila trajnija zaštita, postavljanjem limenog krovnog prekrivača. Zbog loših vremenskih uslova i sniježnih padavina tokom decembra, radovi su bili odloženi i sprovedeni su nakon par mjeseci, kada su dozvolili vremenski uslovi. Postavljanjem limenog krova spriječeno je propadanje i urušavanje i objekta i muzejskog materijala.

Planirano je da se u što skorijem vremenu pristupi izboru lokacije, a potom i traženju najboljeg idejnog rješenja za formiranje lapidarijuma, kao spomen-parka u kojem bi najreprezentativniji spomenici bili postavljeni kao pokazatelji jednog vremena i civilizacijske razvijenosti na ovom prostoru, iz perioda od prije više od petnaest vjekova.

SISTEM TEHNIČKE ZAŠTITE

Sredinom predhodne godine, u sklopu aktivnosti na formiranju stalne postavke, bilo je planirano i sprovođenje tehničkih uslova obezbjeđenje, koje bi omogućilo veću sigurnost za muzejski prostor i materijal izložen na postavci. Zaštita je trebala biti izvedena tehničkim sredstvima, uređajima i sistemima tehničke zaštite, kojima je osnovna namjena sprječavanje protivpravnih radnji usmjerenih prema fundusu Muzeja i ukupnoj imovini institucije (video nadzori, alarmni sistemi, kontrola pristupa). Bilo je predviđeno da se aktivnosti na tehničkoj zaštiti izvedu u više koraka: planiranje sistema tehničke zaštite, vršenje poslova projektovanja i nadzora nad izvođenjem tehničke zaštite i sprovođenje poslova montaže, puštanja u rad i održavanja sistema tehničke zaštite i obuke korisnika.

O svim ovim segmentima pokrenuti su pregovori sa predstavnicima privrednog društva koje pruža usluge sprovođenja i ugradnje zaštitnih sistema. Oni su predočili kompleksnost samog sistema i mogućih pratećih problema u pogledu postojanja ulaza iz centralnog hola Doma kulture, koji bi trebao da se riješi. Suggerisali su da bi naročito zahtjevan poduhvat bilo sprovođenje mjera zaštite za diatretu, kao jedno od najatraktivnijih nacionalnih pokretnih kulturnih dobara, s obzirom na njenu vrijednost i preporuku osiguravajućih društava.

Sve aktivnosti oko sprovođenja sistema zaštite uslovljene su odlukom Skupštine, kojom bi se prostor Doma kulture, koji koristi JU Zavičajni muzej Pljevlja, prenio na nadležnost samog Muzeja. Zbog neposjedovanja ovakvog vlasničkog svojstva, Muzej nije u mogućnosti da krene u proces sprovođenja tehničke zaštite, koji će biti izvršena u skladu sa svim zakonima i pravilnicima koji uređuju pomenutu oblast.

IZDAVAČKA DJELATNOST

Pored Glasnika Zavičajnog muzeja, kao vrijednog časopisa, Zavičajni muzej Pljevlja sporadično izdaje i monografske studije, kojima je zadnjih godina dodatno obogatio izdavačku praksu. Novi rukopisi iz pljevaljskog kraja svakako zadovoljavaju stručne i estetske kriterijume. U okviru edicije „Pljevaljsko selo“, koju je Muzej pokrenuo, u toku 2021. godine izdata je druga knjiga, pod nazivom „*Gotovuša, Male Krće, Velike Krće*“ - *Etnografske i demografske karakteristike*, autora Milorada Joknića.

Kao istaknuti intelektualac, publicista, novinar i dugogodišnji urednik lista „Pljevaljske novine“, kroz ovu knjigu Milorad Joknić je predočio fizičko-geografsku osobenost i bezvodnost podneblja Gotovuše, Velikih i Malih Krća, razmotrio je karakteristike biljnog svijeta, zemljoradničke i stočarske mogućnosti privređivanja i osnovne karakteristike naselja, dao podatke o porijeklu porodica ovih sela, njihovo stanovanje i na kraju analizu popisnih podataka. Autor se bavio i prošlošću ovog kraja, o kojoj svjedoče nalazi tumula iz predimskog perioda, kada su ove prostore naseljavali Iliri, a potom prezentuje i istraživačke radove austrijskog slaviste, istoričara, putopisca Karla Pača. Joknić se bavi i istorijom školstva, gdje daje poseban osvrt na pojedince iz ovog kraja, koji su se naročito istakli na polju nauke, kulture i sporta. Opisuje i etnološke i antropološke osobenosti podneblja, a iz oblasti onomastike zabilježio je imena svih toponima obrađenog kraja, što upućuje na autorovo odlično poznavanje lokalnog terena.

Objavlјivanjem knige „*Gotovuša, Male Krće, Velike Krće*“ - Etnografske i demografske karakteristike, u okviru edicije „Pljevaljsko selo“, Zavičajni muzej stimuliše i unapređuje profesionalna i amaterska istraživanja, koja osvjetljavaju osobenosti, prirodnog, privrednog, društvenog i kulturnog života u selima pljevaljskog kraja.

Aktivnosti iz Izvještaja o radu za 2021. godinu, JU Zavičajni muzej sprovedla je sa osam izvršilaca, zaposlenih na neodređeno vrijeme. Među osam izvršilaca, pet je žena.

Broj	Radno mjesto	Stručna sprema	Zvanje	Broj izvršilaca
1	Direktor	VSS	Muzejski savjetnik	1 izvršilac
2	Kustos istorijskog odjeljenja	VSS	Viša kustoskinja	1 izvršiteljka
3	Kustos etnološkog odjeljenja	VSS	Kustoskinja	1 izvršiteljka
4	Muzejski pedagog	VSS	Muzejska pedagoškinja	1 izvršiteljka
5	Muzejski tehničar – vođa depoa	SSS	Muzejski tehničar	1 izvršilac
6	Čuvar-vodič	SSS	Čuvar-vodič	1 izvršilac
7	Refernt za kljigovodstvene, finansijske i opšte administrativne poslove	SSS	Ekonomski tehničarka	1 izvršiteljka
8	Higijeničarka i kurir	SSS	NK radnica	1 izvršiteljka

V.D. Direktorice

Dejana Drobnjak

Dejana Drobnjak

**PRIHODI I RASHODI JU ZAVIČAJNI MUZEJ PLJEVLJA
U PERIODU OD 01.01.2021. DO 31.12.2021. GODINE.**

1. UKUPAN PRIHOD	<u>221.649,20</u>
1.1 Prihod iz budžeta opštine Pljevlja	212.458,33
1.2 Prenesena sredstva iz 2020. Godine	9.189,97
1.3 Prihodi od pozitivne kamatne stope	0,90
 2.UKUPAN RASHOD	 197.860,43
2.1.Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	75.674,75
4111 Neto zarade (I –I XI/21)	46.234,96
4113-4 Porez i doprinosi	29.439,79
 2.2. Ostale naknade	 5.584,88
41271 Bruto naknade Savjetu od I-XI /21	4.774,88
41272 Ostale naknade zaposlenim	810,00
 2.3.Rashodi za materijal i usluge	 3.883,09
41311 Troškovi kancelarijskog materijala	614,91
41313 Troškovi za sredstva higijene	399,87
41312 Troškovi sitnog inventara	13,90
41411 Troškovi službenog putovanja	101,00
4142 Troškovi reprezentacije	98,40
41431 Troškovi fiksnog telefona i interneta	274,68
41432 Troškovi mobilnog telefona	248,71
4143 Troškovi poštanskih usluga	29,30
41351 Troškovi goriva	85,00
4144 Troškovi provizije	429,21
4149 Troškovi sudskog postupka i kamate	1.450,76
415 Troškovi za popravku i održavanje	120,35
41 Ostali troškovi	17,00

**IZVJEŠTAJ JU ZAVIČAJNI MUZEJ PLJEVLJA O NEIZMIRENIM
OBAVEZAMA NA DAN 31.12.2021. GODINE**

1. Obaveze za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca	112.372,73
2631 Obaveze po Reprogramu 1 od 2015. do 2035.god.	103.983,87
2631 Porezi i doprinosi iz ranijeg perioda koji nisu obuhvaćeni Reprogramom 1	491,33
2631 Obaveze za Bruto platu XII/21	7.897,53
2. Obaveze prema zaposlenima	2.070,00
21273 Otpremnina pri odlasku u penziju	1.260,00
21273 Pomoć pri smrti užeg člana porodice	810,00
3. Bruto naknada za rad u Savjetu XII/21	434,08
4. Obaveze prema Crvenom krstu	32.255,71
2171 Zakup objekta	21.322,76
21341 Električna energije	1.858,57
21343 Grijanje	4.604,52
21494-1 Odvoz smeća	3.691,60
21494-2 Voda	778,26
5. Ostale obaveze.....	673,43
21475 Stalna muzejska postavka	645,58
21431/2 Mobilni telefon, internet	27,85
UKUPNE NEIZMIRENE OBAVEZE	147.805,95 EUR

